

"Głos Kościoła" w ramach Forum Bioetycznego STM obejmuje wybór wypowiedzi, które nie zawsze odnoszą się wprost do omawianego zagadnienia, ale na zasadzie analogii mogą być pomocne w jego moralnej ocenie.

Czy farmaceuci mają prawo do sprzeciwu sumienia?

Jan Paweł II

Przemówienie do uczestników Narodowego Kongresu
Katolickiego Stowarzyszenia Farmaceutów Włoskich

(29 I 1994)

Drodzy Farmaceuci,

1. Jest mi niezmiernie miło wyrazić słowa serdecznego powitania na zakończenie Narodowego Kongresu Katolickiego Stowarzyszenia Farmaceutów Włoskich. Jestem wdzięczny Przewodniczącemu Doktorowi Lino Mottironi za uprzejme słowa, które także w waszym imieniu skierował do mnie; dziękuje Asystentowi Kościelnemu, Ojcu Elia Tripaldi z zakonu Bonifratrów, który włożył wiele trudu w przygotowanie tego naszego spotkania. Pozdrawiam z takim samym szacunkiem również Przedstawicieli Federacji, i tych, którzy łączą się z wami w czasie tej wizyty u Następcy Piotra. Takim gestem wasze Zrzeszenie pragnie potwierdzić swoją wierność Magisterium Kościoła, po tym jak zacieśniło współpracę z Konferencją Episkopatu Włoskiego poprzez nowy ostatnio zatwierdzony Statut. Wytrwała praca Kardynała Fiorenzo Angelini, którego z wdzięcznością przywołuję w myślach, pomogła waszemu stowarzyszeniu zebrać doświadczenia z przeszłości, jak i terażniejsze, by znaleźć nowy impuls do wierności wartościom chrześcijańskim, które je inspirują do działania.

2. Kościół jest w pełni świadomy tego, że Bóg, Dawca życia, obdarował człowieka rozumem także po to, aby nauczył się chronić życie ludzkie przed chorobami i leczyć odpowiednimi środkami człowieka udręczonego różnymi schorzeniami. Szlachetna sztuka farmaceutyczna ożywiana świadomością świętości życia ludzkiego ma już od czasów antycznych swój znaczny udział w jego ochronie. Służba na rzecz integralności i zdrowia osoby ludzkiej jest ideałem, którym musi się nieustannie kierować w swojej praktyce zawodowej farmaceuta katolicki, opierając się przy tym na przykładzie „Jezusa z Nazaretu”, który „przeszedł dobrze czyniąc i uzdrawiając” (Dz 10,38) wszystkich, którzy do Niego przychodzili. Zadaniem farmaceuty jest, zatem „współdziałanie w przynoszeniu ulgi w cierpieniu i uzdrawianiu człowieka” ze świadomością, że tam gdzie jest życie, jest Duch Boży, który jest Stworzycielem i Pocieszycielem (*Paweł VI, Przemówienie do Międzynarodowej Federacji Farmaceutów, 7 września 1974r., w: Insegnamenti di Paolo VI, XII, s.798-801*). Służba, jaką ofiarowujecie na rzecz świętości życia realizuje się często w trudnym i złożonym kontekście społeczno-kulturowym. Myślę tutaj na przykład o pewnych rodzajach chorób rozprzestrzeniających się z niezwykłą szybkością, które są niekiedy następstwem błędnej koncepcji wolności i godności człowieka, albo jeszcze gorzej, poszukiwania pewnych form ucieczki, czy wycofania się zmniejszających zdolność człowieka do odpowiedzialnego stawiania czoła życiu. Naprzeciw takim sytuacjom wychodzi nauczanie Kościoła zawsze spójnie stojące na straży wartości, które nobilitują człowieka i sens cierpienia. Także dzisiaj rozbrzmiewa nauczanie z czasu pontyfikatu Piusa XII i Pawła VI, głosi ono, że „nie można zaakceptować udziału w czynach stanowiących zamach na życie ludzkie lub godzących w jego indywidualną integralność; w działaniach wymierzonych przeciwko prokreacji lub zdrowiu

moralnemu i psychicznemu ludzkości (*Pius XII, Przemówienie do farmaceutów katolickich, 2 września 1950r., w: Discorsi e radiomessaggi, s. 177-178*). Nie można też godzić „poszukiwać korzyści ekonomicznych poprzez dystrybucję produktów, które poniżają człowieka” (*Paweł VI, Przemowa do Międzynarodowej Federacji Farmaceutów, 7 września 1974r.: Insegnamenti di Paolo VI, XII, 798-801*) i jego godność. Jak już wcześniej podkreśliłem „dystrybucja lekarstw, jak również ich wytwarzanie i stosowanie, powinna być regulowana rygorystycznym kodeksem moralnym przestrzegającym skrupulatnie. Poszanowanie tego kodeksu zakłada wierność pewnym nienaruszalnym wartościom, które stają się szczególnie aktualne w świetle misji ochrzczonych i obowiązku dawania chrześcijańskiego świadectwa (*Jan Paweł II, Przemówienie do Międzynarodowej Federacji Farmaceutów Katolickich, 3 listopada 1990r., w: Insegnamenti, XIII/2, s.991*).

3. Wasza praca nie ogranicza się jednak do przygotowywania i wydawania produktów przeznaczonych do przywracania zdrowia psychofizycznego. Jako katolicy pracownicy działający w obszarze służby zdrowia jesteście powołani do pełnienia ważnej roli w sferze ludzkiej, społecznej i etycznej. Poprzez kontakt z tymi, którzy odwołują się do waszej fachowości, możecie stać się doradcami, a nawet ewangelizatorami, właśnie przez to, że wasz zawód zakłada zaufanie do waszych umiejętności i do waszego człowieczeństwa. Wsparcie moralne i psychologiczne, jakie możecie zaoferować cierpiącemu jest wielkie, jeśli jest ono owocem ludzkiej dojrzałości i bogactwa wartości wywodzących się z niezmiennych zasad etyki opartej na prawie naturalnym i Ewangelii. Poprzez pracę w swoim zawodzie możecie osiągnąć taką autentyczną solidarność chrześcijańską, jaka została ukazana w postaci Dobrego Samarytanina, który nie tylko zapewnia pomoc konieczną, ale również troszczy się tak jakby był bratem (*por. Łk 10, 29-37*).

4. Kochani farmaceuci! Wasza profesja wymaga szczególnych cech ludzkich, etycznych i duchowych; domaga się rozwagi i mądrości połączonych głębokim poczuciem prawości i uczciwości. Miejscem waszej pracy nie jest ostatni etap w łańcuchu produkcji wielkiego kombinatu przemysłowego, jakim jest handel i konkurencja. Ono musi być raczej miejscem, w którym cierpienie znajduje lekarstwo dla ciała oraz zrozumienie dla ran duszy. Niech Wam pomaga Dziewica Maryja, wzywana jako „Salus infirmorum” (Uzdrowienie chorych), w cierpliwym i sumiennym wypełnianiu misji w służbie życiu; niech was prowadzi przykład waszych patronów - świętych męczenników Kosmy i Damiana - do niewzruszonego trwania w wierności wartościom ewangelicznym; niech was otacza moje błogosławieństwo, które chętnie rozszerzam na waszych współpracowników i na tych, którzy są wam drodzy.

Tłum. z j. włoskiego Małgorzata Prusak